U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **I. T.,** zastoupeného Mgr. Markem Čechovským, advokátem se sídlem Václavské náměstí 21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 9. 2011, čj. OAM-116/VL-07-K01-R2-2008, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 4. 2012, čj. 1 Az 18/2011 – 21,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

1. Rozhodnutím ze dne 29. 9. 2011, čj. OAM-116/VL-07-K01-R2-2008, žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II.

2. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze, který ji rozsudkem ze dne 26. 4. 2012, čj. 1 Az 18/2011 - 21, zamítl.

3. Podle městského soudu žalovaný dostatečně odůvodnil závěry o nesplnění podmínek pro udělení azylu. Žalobce nespojil své obavy s žádným z důvodů pro udělení azylu a před opuštěním země původu nevyhledal ochranu u státních orgánů, přestože tvrzenými původci jeho údajného pronásledování byly soukromé osoby vymáhající uhrazení manka, které měl způsobit v zaměstnání. Krajský soud zdůraznil, že institut azylu nepokrývá veškerá možná porušení lidských práv.

4. Ve vztahu k podmínkám pro udělení doplňkové ochrany krajský soud zopakoval, že i v tomto případě je nutné, aby se žadatel nejprve obrátil na státní orgány země původu, není-li zjevné, že tyto orgány nejsou schopny nebo ochotny ochranu poskytnout. Žalobce tuto podmínku nesplnil.
5. Krajský soud neshledal naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany ani z důvodu práva na rodinný život. Žalobce by měl toto právo realizovat prostřednictvím zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, čj. 5 Azs 37/2003 - 46, všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

6. Námitku nedostatečně zjištěného skutkového stavu krajský soud neshledal důvodnou.

III.

7. Žalobce (stěžovatel) brojil proti rozsudku městského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

8. Kasační stížnost je podle stěžovatele přijatelná, protože krajský soud hrubě pochybil při výkladu práva a ztotožnil se s chybným výkladem žalovaného.

9. Stěžovatel nejprve stručně zopakoval průběh předchozích řízení o udělení mezinárodní ochrany a uvedl, že v České republice žije již od roku 2003. Jeho manželce A. T. byl udělen trvalý pobyt a dceři I. dlouhodobý pobyt (řízení o udělení trvalého pobytu dceři v současné době probíhá). Celá rodina žije v České republice již šest let a je zde plně integrována, dcera navštěvuje základní školu a manželka pracuje. Všichni členové rodiny hovoří plynně česky a na Ukrajině již nemají žádné osobní a pracovní vazby.

10. Dále se stěžovatel domníval, že splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, protože by jeho nucené vycestování bylo v rozporu s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb., dále jen „Úmluva“). Odůvodnění žalovaného stěžovatel považoval za rozporné. Žalovaný totiž uvedl, že vycestování cizince by mohlo porušit mezinárodní závazky České republiky, pokud by se jednalo o natolik dlouhodobý a intenzivní vztah, nejčastěji dlouholeté manželství či rodinu s dětmi, že by i s ohledem na stupeň integrace jednotlivých členů rodiny bylo možno zcela vyloučit skutečnou možnost případného následování ostatních členů do země původu. Přestože tento popis odpovídá situaci stěžovatele, žalovaný neshledal naplnění uvedených podmínek ani neodůvodnil svůj závěr.

11. Stěžovatel nesouhlasil s rozsudkem Nejvyššího správního soudu čj. 5 Azs 37/2003 - 46, na který krajský soud odkázal. Důvody pro udělení doplňkové ochrany do jisté míry odpovídají důvodům, které zákon o pobytu cizinců předvídá pro udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění (§ 33) nebo důvodům znemožňujícím vycestování (§ 179). Pokud v řízení o udělení mezinárodní ochrany žadatel uvede důvody, které je možné podřadit pod § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, žalovaný by mu měl udělit doplňkovou ochranu. Pokud by žalovaný v takovém případě odkázal pouze na zákon o pobytu cizinců, neměl by § 14a zákona o azylu žádný smysl. Stěžovatel si navíc

nemůže upravit pobyt podle zákona o pobytu cizinců, protože mu bylo uloženo správní vyhoštění (v roce 2006). Udělení doplňkové ochrany je proto pro něj jediným prostředkem ochrany.

12. Důvodem, pro který stěžovatel odešel z Ukrajiny, byly výhružky majitelů obchodu, v němž byl zaměstnán. Stěžovatel připustil, že žádal o pomoc pouze známého „okrskáře“, který mu nedoporučil, aby se obrátil na státní orgány, protože by mu stejně nikdo nepomohl. Právní prostředí na Ukrajině je vysoce poznamenáno korupcí a v praxi není možné domoci se spravedlnosti. Stěžovatel se domníval, že případné kroky k dosažení ochrany prostřednictvím policie nebo soudu by mohly jeho situaci zhoršit. Žalovaný i krajský soud proto měli žádost stěžovatele posuzovat v kontextu informací o zemi původu. Stěžovatel se snažil své potíže řešit přesídlením do jiného města, ale i tam mu bylo vyhrožováno.

13. Stěžovatel uzavřel, že mu měla být udělena doplňková ochrana s ohledem na celkový kontext jeho případu – (1) pronásledování v zemi původu (byť ne ze strany státních orgánů), (2) nevymahatelnost práva na Ukrajině daná vysokou mírou korupce, (3) vysoký stupeň integrace a rodinné vazby trvalého charakteru v České republice, (4) neexistence osobních a pracovních vazeb na Ukrajině a (5) nemožnost získat povolení k pobytu podle zákona o pobytu cizinců.

IV.

14. Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na správní spis a na své rozhodnutí.

V.

15. Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu nepřijatelnosti a demonstrativním výčtem jejích typických kritérií se Nejvyšší správní soud zabýval např. v usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, na jehož odůvodnění na tomto místě pro stručnost odkazuje.

16. Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení městského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Soud neshledal ani tvrzenou nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu pro nedostatek důvodů. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura zdejšího soudu poskytuje na námitky stěžovatele dostatečnou odpověď.

17. Zdejší soud se již vyjádřil k výjimečným okolnostem, za nichž by bylo možné shledat, že již pouhé vycestování cizince z území by mohlo porušit jeho právo na ochranu rodinného života, a porušit tak § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu a čl. 8 Úmluvy (viz např. rozsudky ze dne 28. 11. 2008, čj. 5 Azs 46/2008 - 71, či ze dne 8. 6. 2011, čj. 2 Azs 8/2011 - 55). Článek 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu osob, které nejsou jeho státními příslušníky, ohledně země jejich společného pobytu a umožnit jim přenést si jejich rodinný život na území daného státu. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva vyplývá, že podmínky pro použití tzv.

extrateritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy jsou velmi přísné (viz např. rozsudek ze dne 6. 2. 2001, *Bensaid proti Spojenému království*, stížnost č. 44599/98, či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2011, čj. 9 Azs 7/2011 - 67). Tyto výjimečné okolnosti nebyly v případě stěžovatele dány.

18. Odůvodnění žalovaného k této otázce nebylo nepřezkoumatelné ani rozporné. Žalovaný poukázal na to, že manželka i dcera stěžovatele mají státní občanství Ukrajiny, stěžovatel i jeho manželka udržují kontakt se svou rodinou v zemi původu (manželka dokonce Ukrajinu navštěvuje) a vlastní dům, ve kterém nyní bydlí sestra stěžovatele. Tvrzení stěžovatele v kasační stížnosti, že nemá na Ukrajině žádné osobní vazby je v rozporu s jeho výpovědí v průběhu správního řízení. Nejvyšší správní soud se ztotožnil s žalovaným, že v průběhu řízení nevyšly najevo okolnosti, které by svědčily o tom, že by rodinní příslušníci nemohli stěžovatele případně následovat do země původu. K porušení čl. 8 Úmluvy, a tím ani k porušení § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu vycestováním stěžovatele z území České republiky nedojde.

19. Nejvyšší správní soud se vyjádřil podrobně také k podmínkám, které je třeba splnit pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu (viz např. rozsudky ze dne 28. 11. 2008, čj. 5 Azs 46/2008 - 71, či ze dne 28. 5. 2009, čj. 5 Azs 36/2008 - 119) i doplňkové ochrany podle § 14a téhož zákona (viz např. rozsudek ze dne 31. 10. 2008, čj. 5 Azs 50/2008 - 62). Otázkou, do jaké míry žadatel o mezinárodní ochranu musí prokázat, že nemůže nebo není ochoten využít ochrany země původu z důvodu pronásledování nebo nebezpečí vážné újmy ze strany nestátních původců, se zdejší soud zabýval např. v rozsudcích ze dne 16. 9. 2008, čj. 3 Azs 48/2007 - 57, ze dne 30. 9. 2008, čj. 5 Azs 66/2008 - 70, č. 1749/2009 Sb. NSS, či výše uvedeném rozsudku čj. 5 Azs 50/2008 - 62). S ohledem na obsah spisu a s ním spojená skutková zjištění Nejvyšší správní soud neshledal při posouzení těchto podmínek žalovaným ani městským soudem zásadní pochybení, která by mohla mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

20. Ze spisu navíc vyplývá, že stěžovatel přicestoval do České republiky již v únoru 2003 (podle žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 5. 2. 2008) či v únoru 2004 (podle pohovoru ze dne 17. 7. 2006). První žádost o mezinárodní ochranu podal až v červenci 2006 poté, kdy byl zadržen policií z důvodu nelegálního pobytu. Lze proto dodat, že pozdní podání žádosti o mezinárodní ochranu poté, kdy cizinec pobýval na území České republiky delší dobu nelegálně a hrozí mu správní vyhoštění, svědčí o účelovosti této žádosti a výrazně snižuje věrohodnost dotčeného žadatele (viz rozsudky ze dne 10. 2. 2006, čj. 4 Azs 129/2005 - 54, či ze dne 15. 8. 2008, čj. 5 Azs 24/2008 - 48, č. 1724/2008 Sb. NSS).

21. Nejvyšší správní soud neshledal důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání, proto ji odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

22. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 26. září 2012

JUDr. Jan Passer
předseda senátu